

Karol Turček: Psychopatologické a sociálnopatologické prejavy u detí a mládeže

Bratislava, IRIS 2001, 133 s.

V Slovenskej republike bolo publikovaných málo prác zaoberajúcich sa rôznymi sociálnopatologickými prejavmi nedospelých generácie v súvislosti s prípadnými psychopatologickými podkladmi rozvíjajúcich sa osobností. Témou psychopatologických fenoménov u problematických nedospelých jedincov sa zaoberal aj nebohý otec autora dôležitej a zaujímavej knihy Karola Turčeka Psychopatologické a sociálnopatologické prejavy u detí a mládeže. Kniha sa podrobne do hĺbky – s odkazmi na množstvo autorov – zaoberá rôznymi psychickými poruchami a stavmi v detskom a adolescentnom veku. Autor vychádza dôsledne z princípov psychopatológie, pričom si nenárokujú byť učebnicou detskej psychiatrie. Veľmi čítavo a pritom odborne sa zameriava na závažnú problematiku psychických reakcií nedospelých, ich vzťahom v rodine, vo výchove a tvorbe hodnotového systému. Autor vhodne dopĺňa názory rôznych autorov výsledkami vlastného výskumu. Po kapitole „Vzťahy a konflikty v detskom veku a dospievaní“ autor v nasledovnej kapitole „Vybrané psychopatologické obrazy u detí a dospievajúcich“ dodržiava fenomenologický prístup k niektorým špecifickým prejavom v správaní sa nedospelých, ako je napríklad včasná sexualita, alkoholizmus a iné toxikománie, antisociálne prejavy.

Vedome sa nepridržiaval diagnostických kritérií 10. decénalnej úpravy Medzinárodnej klasifikácie chorôb, čo odôvodňuje špecifickejším zameraním knihy pre pedagógov, školských psychologov, výchovných poradcov, študentov pedagogiky a psychológie. Podarilo sa mu pôsobivo opísať jednotlivé typy neurotických prejavov detského veku a dospievajúcich od porúch vylučovania až po patické reakcie, či poruchy správania sa v pravom slova zmysle. Závažná problematika sexuológie alebo suicidálnosti je podaná z hľadiska posledných rokov. Pred „Závermi“ je nesmierne závažná predposledná kapitola „Zvláštnosti psychiky a pedagogický proces“. V koncíznej úprave sú podané psychohygienické faktory pôsobiace pri pedagogickom procese zahŕňajúcej aj osobnosť pedagóga. Pohľady psychiatra na záver hodnotia úspešnosť činnosti pedagóga pri vedení narušeného mladého jednotlivca. Zdôrazňuje aj vnímavosť pedagóga pri vyhľadávaní týchto nedospelých a sledovanie úpravy ich psychického stavu. Knihu možno odporučiť študentom pedagogických aj lekárskejších fakúlt, študentom psychológie, pracovníkom v medicíne, justícii, školstve a všetkým ľuďom, ktorí sa venujú deťom a zaoberajú sa problémami v detskom veku.

MUDr. I. Škodáček, PhD.